

विद्यालय सुधार योजना

खण्ड (क)

(१) पृष्ठभूमि :

१.१ विद्यालयको परिचय र ऐतिहासिक अवस्था :

यस श्री मण्डली उच्च मध्यमिक विद्यालय धादिङ जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रको फूलखर्क गा.वि.स वडा नं २ मा अवस्थित छ । समुद्र सतहदेखि लगभग १५०० मी को उचाईमा अवस्थित यस विद्यालय धादिङ जिल्लाको तेस्रो पुरानो माध्यामिक विद्यालयको रूपमा रही आफ्नो प्रख्याती कायम गर्दै अगाडी बढिरहेको छ । वि.सं २०१४ सालमा श्री मण्डली मिडिल स्कूलको नामबाट स्थापित भई वि.सं २०३२ सालमा मा.वि. को रूपमा स्वीकृत भएको पाइन्छ ।

सुन्दर प्राकृतिक वातावरण, शिक्षप्रति अस्थावान समुदाय, कर्तव्यनिष्ठ शिक्षकहरु र लगतशील विद्यार्थीहरुका कारण यस विद्यालयले शैक्षिक र खेलकुद क्षेत्रमा आफ्नो पहिचा पउच्च राख्न सफल भएको इतिहास साक्षी छ । यस विद्यालयलाई स्थापना कालदेखि नै महान सक्रियताका साथ लाग्नु हुने स्थानीय शिक्षाप्रेमी महानुभावहरु कृतवीर अधिकारी, उदयनन्द नेपाल, पदम वहादुर अधिकारी, शेरबहादुर खत्री, नन्दप्रसाद सिंहखडा र टीका वहादुर वानियाँको योगदा अविस्मरणी रहेको छ । स्थापना कालपछि व मा.वि. स्वीकृत भईसकेपछि यस विद्यालयमा प्रधानाध्यापक भई अनुकरणीय योगदान पुऱ्याउनु हुनेहरुमा भुपेन्द्र कार्की, डिल्ली प्रसाद नेपाल, दीप वहादुर अधिकारी, तेज वहादुर धमला, नारायण प्रसाद भट्टराई, वीरेन्द्र वहादुर रजौरे, कृष्णप्रसाद भट्ट, देवदत्त उपाध्याय, ध्रुवकुमार वानियाँ, अमर अधिकारी, युवराज रेग्मी, नवराज अधिकारी, राजकुमार श्रेष्ठ र वर्तमानमा चेतनाथ निम्सिना रहनुभएकोछ । त्यसै गरी विद्यालय संचालन कार्यलाई प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्नुहुने वि.व्य.स अध्यक्षहरुमा वेग वहादुर अधिकारी, हरीवहादुर थापा, पदमवहादुर अधिकारी, मानध्वज गुरुङ लेखरज सिंहडा र दल वलहादुर अधिकारी रहेको पाईन्छ । त्यसै गरी विद्यालय संचालन कार्यलाई प्रभावकारी ढंगले संचाल गर्नुहुने वि.व्य.स अध्यक्षहरुमा वेग वहादुर अधिकारी, हरीवहादुर थापा, पदम वहादुर अधिकारी, मानध्वज गुरुङ, लेखराज सिंहडा र दल वहादुर अधिकारी रहेको पाइन्छ ।

यस विद्यालय स्थानाको लामो अवाधिसम्म यसको भौतिक अवस्था ज्यादै नाजुक र दयनिय हुँद शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकहरुले श्रमदान गरी विद्यालय भवन, फर्निचर र खेलमैदान निर्माण संहानिय कार्य गरेका र पछिल्लो समयम विद्यालाय भवन, फर्निचर निर्माण, पुस्तकालयका पुस्तकहरु किन्नको लागि सिस्टेमा नेपाल र अरु दाताहरुबाट सहयोग जुटाई सहयोग गरी ज्योती अधिकारीले विद्यालय परिवालाई आत्मनिर्भर बनाएका छन् । त्यसै गरी REDA ले कम्प्यूटर र शौचालय निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराइ वातावरणीय सरसफाईमा संहानिय कार्य पगिरेका छन् । पुरानो भवन पुनः निर्माण, पिउने पानी, कम्पाण्ड निर्माण, शौचालय र दुईकोठे प्राइभरी ब्लक निर्माणको लागि जि.शि क द्वारा अनुदान पारी सम्पन्न भएको छ भने गा.वि.स ले वर्षेनी पियन तलव र भवन

निर्माणमा सहयोग गरी गतवर्ष १२ + २ खोलको लागि ८ लाख लगानी गरेको पाईन्छ । त्यसै गरी भू.प. विद्यार्थीहरुबाट चन्दा सहयोग प्रदान गरी विद्यालयको सर्वाङ्गीन विकासको लागि सहयोग गरीरहेको पाइन्छ ।

धार्दिङ जिल्लाको तेस्रो ऐतिहासिक मा.वि. फूलखर्कले यस विकट गाउँका हजारौं नरनारीहरुको ज्ञानचक्षु खोली चेतनाको दीयो बाल्दै अधि वढीरहेको छ । आज तिनै सन्ततिहरुबाट यस विद्यालयको सर्वाङ्गीन विकासमा थप यागदान वा भनौं अभिभावकत्वको जरुरी महशुस देखिन्छ । सम्बद्ध सबै पक्षको यस विद्यालय प्रति सकारात्मक सहयोग भएमा यसले वर्तमान चुनौतीहरुलाई सामना गर्दै भावी सफलता प्राप्तमा नया आयाम थप्न सक्ने विषयमा कसैको दुई मत नहोला ।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति :

धार्दिङ जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रको फूलखर्क गा.वि.स वडा नं २ को मण्डली थान र तैनखण्डे बजारको बीचमा अवस्थित यस विद्यालय हरियाली बनपाखाको बीचमा ठूला खेलमैदान र सुन्दर भवनले सजिएर रहेको छ । हावापानीको दृष्टिले हेर्दा यहाँ समशीतोष्ण किसिमको हावापानी पाइन्छ । दक्षिणतिर मोहडा फर्किएको भिरालो जमीनमा विद्यालय रहेको छ । जिल्ला सदुरमुकामबाट करीव ११ कोष टाढा रहेको यस विद्यालयले बल्ल तल्ल कच्ची मोटर बाटो छोएको छ । विद्यालय आवत जावतमा वडा नं ७, ८, र ९ अनि मुर्कोकका विद्यार्थीहरुलाई भने अलि टाढा रहेको पाईन्छ ।

१.३ सामाजिक अवस्था:

विद्यालय सेवा क्षेत्रका हुबुसंख्यक मनिसहरु बर्गका किसान छन् । आर्थिक रुपमा विपन्न रहेता पनि शैक्षिक र सामाजिक रुपमा भने हाल सवल पाईन्छ । सेवा क्षेत्रभित्र १ नि.मा.वि. र १० प्रा.वि हरु रहकोल बालबलिकाहरु विद्यालय पठाउनु पर्छ भन्ने ज्ञान समजमा छ तै पनि अन्धविश्वास र पुरातन सोचक कारण बीचमा विद्यालय छोड्ने प्रवृत्ति निर्मल हुन सकेको छैन । यहाँको समाज बहु धार्मिक, बहुभाषिक र बहुसास्कृतिक वा बहुराजनैतिक भएपनि मेलमिलाप र सामाजिक भावनाले परिपक्व पाईन्छ । विस्तारै छुवाछुतको भावना सामन्ती संस्कारसँगै हट्दै छ तैपनि समजम ठूला ठालु वर्गको सोचमा परिवर्तन देखिएतापनि व्यवहार परिवर्तन हुन वाँकी नै छ । विभिन्न युवा क्लव र विद्यालयको अभियानले यस्ता सामाजिक विकृति र कुसंस्कारहरु भने कमी भएका छन् ।

१.४ धार्मिक अवस्था :

हिन्दु बौद्ध र पइसाई धर्माबलम्बी बसोबास गर्ने यस विद्यालय सेवा क्षेत्रभित्र धर्मप्रति आस्थावान मानिसहरुको क्षेत्र मानिन्छ । विद्यालय भन्दा उत्तर पश्चिममा पर्ने गंगा जमुना यस क्षेत्र र जिल्लाकै महत्वपूर्ण तीर्थस्थलको साथै प्रचुर पर्यटकीय संभाव्यता बोकेको प्राकृतिक धरोहरको रुपमा रहेका छ । हरिवोधनी एकादशीमा विशाल मेला लाग्ने र देशका विभिन्न भू-भागबाट तिर्थालु भक्तजनहरु आउने गर्दछन् । विशाल पर्वतको बीच भागमा जंगा जमुनाका मन्दिर रहेकोछ र तल समथर मेला लाग्ने पाटाहरु रहेका छन् । तल गह्वाहरुबाट मन्दिरसम्म लगभग ३०० ढुङ्गे खुड्किलाहरु छन् । हालै स्थानीय युवाहरुको सक्रियतामा पुनः निर्माणको रुपमा द्वारको निर्माण गरिएको छ । गंगा

जमुनाको नाममा अग्ला भरनाले मानिसहरुको धार्मिक विश्वास जनाएको छ । जब भक्तजनहरु हरहर गंगे भनी पुर्काछन् । पानीका फोहरा उनीहरु तिरै आईपुग्छ । मन्दिको वायाँपट्टि प्राकृतिक गुफा छ, जसलाई धर्मद्वार पनि भनिन्छ, भने पश्चिमपट्टि कुकुर धारो रहेको छ । जहाँ नुहाउँदा कुकुरले टोकेको दोष नष्ट हुन्छ भन्ने जनविश्वास रहेको छ । यस गंगा जमुना मन्दिरका बारेमा थुप्रै रोचक किवदन्तीहरु भेटिन्छन् यसले सबै धर्मको साझा पथलोको रुपमा परिचित हुन सफल देखिन्छ । गंगा जमुना संरक्षण क्षेत्र घोषणा भएमा यसले धार्मिक र पर्यटकीय अभिलाषा पूरा गरी उत्तरी धादिङ कै मुहार फेर्ने कुरामा दुइमत छैन ।

विद्यालयकै पूर्वी छेउमा विशाल रुखहरुको बीचमा विशाल ढंगा माथि मण्डली माईको मन्दिर छ । जसको नामबाट नै यस विद्यालयको नामाकरण भएको हो । जहाँ मसिक रुपमा गाउँलेहरुले पूजा आज गर्छन् भने विद्यालय मघिर रहेको नेपाली बस्ती मुनी ऐतिहासिक पञ्चकन्या नामक पोखरी र कराभरा फाँट रहेको छ । उत्तरी भू-भागका गाउँहरुमा इसाइहरुको चर्चहरु र बौद्ध गुम्बा र मानेहरु प्रशस्त भेटिन्छन् । विभिन्न धार्मिक संप्रदायका मानिसहरुको बसोबास भएको यस तपोभूमीमा धार्मिक सहिष्णुताको उच्च नमूना देख्न पाईन्छ ।

१.५ विकासका पूर्वाधारहरु :

यस विद्यालय विकासको पूर्वाधारको अवस्था यसप्रकार रहेको छ ।

(क) शिक्षा :

वि.सं २०१४ सालमा प्राथमिक विद्यालयको रुपमा स्थापित भई वि.सं २०३२ सालमा जिल्ला कै तेस्रो पुरानो माध्यमिक विद्यालयको रुपमा यस विद्यालयको स्थापना भएको हो । स्थापना कालदेखि कालसम्म यहाँको विद्यार्थीहरुले विभिन्न क्षेत्रमा सफलता हासिल गरी सफल जीवनयापन गरीरहेको आईन्छ । विद्यार्थी अनुपतमा पर्याप्त कक्षाकोठा, फर्निचर र शिक्षक दरवन्दीको अभावमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने अभियानमा बाधा परिरहेको छ । हाल सबै शिक्षकहरु विषयगत रुपम दक्ष र तालिम प्राप्त रहेको पाइएता पनि सन्तोषजक परिणाम उपलब्ध हुन सकेको छैन । शैक्षिक सामाग्री र सन्दर्भ सामाग्रीहरु उपलब्ध भएपनि प्रयाप्त मात्रामा भने छैन र प्रयोगमा कमी देखिन्छ । विगतका केही पछिल्ला वर्षहरुमा विद्यालयले एस एल सी परीक्षाम सफलताका चरण चढ्दै आइरहेको छ । शैक्षिक त्र २०६४ को एस एल सी परीक्षाम यस विद्यालयले तीनवटा क्षेत्रमा प्रशंसा पत्र र पुरस्कार प्राप्त गर्‍यो । जसमा ५० जना भन्दा बढी विद्यार्थी सामेल गरी बढी विद्यार्थी उत्तीर्ण गराउने क्रममा जिल्ला द्वितीय, अंग्रेजी Ijifod "High Erage score" उच्च औषत परिणाम प्राप्तीमा जिल्ला प्रथम र अपाङ्ग विद्यार्थी मध्येबाट सबैभन्दा बढी अंक ल्याई जिल्ला प्रथम हुन सफल भई जिल्लामा विद्यालयको प्रतिष्ठा र ख्याति उच्च राख्ने उपाय र अभिलाषा पूरा गर्दै निरन्तर अधि लम्कदैछ ।

(ख) खानेपानी :

भरपर्दो स्रोतबाट पानी ल्याउन मुहान र टिकाउ पाइपको अभावमा सुख्खायाममा विद्यालयमा खानेपानीको अभाव भई समस्या परेको छ । चिप्लेटी माथिबाट पाइप ल्याउनुपर्ने जसलाई पूर्ण नमिल्ने भएकाले वर्षायाममा वाढीले बगाउने र नष्ट भ्रष्ट हुने कारणले हिउँदमा पानीको समस्या पर्दछ । विद्यार्थी चाप वढी भएकाले पिउन, सरसफाई र चर्पीम पानी प्रर्याप्त पुऱ्याउन जटिल चुनौती व्यहोर्दै छ । हाल केन्द्रीय खानेपान आयोजना गा.वि.स म शुरु भएता पनि विद्यालय ओभेलमा परेको छ । फलामे पाइपको व्यवस्था गर्न सकिए समस्या केही समाधान हुने राय वि.व्य.स ले निकालेका छन् । उपलब्ध स्रोतहरुको सही पहिचान र सदुपयोग हुन सके र सहयोगी निकायहरुले यसमा हात वढाएमा यो समस्या अवश्य हल गर्न सकिने कुरामा दुईमत नहोला ।

(ग) छात्रावासको अभावले २, ३ घण्टाबाट आउे विद्यार्थीहरुको लामो समय बाटोमा जाने र पढाईमा समय नपुग्ने कारणले पनि विद्यालयको अध्ययन अध्यापन कार्यम असर परेको पाईन्छ ।

(घ) विद्यालयमा सामान्य औषधीहरु नगरिनाले समस्या हुने गरेकोले स्वास्थ्य चौकीबाट र जे.रे.स प्राथमिक उपचार बाकसको उपलब्धताबाट विद्यालयमा नै सामान्य उपचार गरिदै आएकोमा हाल नजिकैको स्वास्थ्य चौकीमा सो सेवा प्रर्याप्त रुपमा उपलब्ध भएको पाईन्छ ।

(ङ) सूचना तथा संचारको युग भएता पनि विद्यालयमा गोरखापत्र असलशासन, दीपज्योती, आवाज, धादिङ आवाज र मुक्तिमार्ग जस्ता पत्रपत्रिका केही ढिलो आइपुग्छ । विद्यालयले उपलब्ध गराएको एक टेलिफोन सेटले संचार कार्यमा निकै सहयोग गरेको पाइन्छ । REDA बाट प्रदान गरिएका कम्प्युटर भने वत्तीको अभावले चलन सकेको छैन ।

(च) भौतिक पूर्वाधारको रुपम हेर्दा नयाँ बनेको छन् तर विद्यार्थी चापका कारण अपुग रहेको पाईन्छ । लाइब्रेरी रहेको भवनको छानो गतिलो नहुँदा वर्षायाममा चुहिने समस्या देखिन्छ भने चमेना गृह र चर्पीहरुको निर्माण र परिचालन हुनुपर्ने देखिन्छ ।

समग्र रुपमा हर्दा वकासका र्वाधारहरु अपुग भएता पनि उपलब्ध स्रोत र साधनको सही सदुपयोग गर्ने र समस्या समाधानमा दीर्घकालीन सोचका साथ अधि वढ्ने कर्मठ प्रशासन र वि.व्य.स को कार्य भएमा विद्यालयको संरचना र अवस्थामा सुधार हुन कठिन छैन । जि.शि.का, गा.वि.स र सिस्टेमा जापान जस्ता दाताहरुको सहयोगमा विद्यालयले आफ्नो रुप फेर्दै छ । अभि यसलाई सुन्दर बनाउने अभियानमा सबैले आ-आफ्नो ठाउँबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने अवस्था छ ।

(क) विद्यालयको सेवा क्षेत्रहरुको पहिचान

क्रसं	गा.वि.स/ न.पा/वडा	गाउँ/टोलको नाम	विद्यालय देखि गाउँ सम्मको दुरी	घर धुरी संख्या				जनसंख्या		
				जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	महिला	पुरुष	जम्मा
१	१	फूलखर्क/ साँदन	२ कि मि	२१७	२	३५	१८०	५२८	४९३	१०२१
२	२	फूलखर्क/कातिके	४ कि मि	१७०	४०		१३०	४१२	४३२	८४४
३	३	फूलखर्क/पैयुखर्क	३ कि मि	१११	३०	४०	४१	६४१	५०५	११४६
४	४	ढाँडखर्क	४ कि मि	११९		११९		६१७	४४२	१०५९
५	५	दाडसिड	२ कि मि	११७	१०	१७	९०	३९२	३४९	७४१
६	६	दाडसिड	३ कि मि	६२	७	३	५२	२८२	२१८	५००
७	७	एक्ले/महभिर	५ कि मि	४५	२	१२	३१	१९८	१७५	३७३
८	८	कल्लेरी	४ कि मि	४८	४	३०	१४	४१४	३४७	७७१
९	९	मजुवा	५ कि मि	६१	२	५८	१	३६८	३०२	६७०
१०	मुलपानी-२	मुर्चोक	५ कि मि	५६	१०	१५	३१	३२२	२५७	५७९
११	मुलपानी-१	खोप	५ कि मि	३९	२	२७	१०	५५१	३२८	६८९
	जम्मा			१०४५	१०९	३५६	५८०	४५३५	३८४८	८३८३

साक्षरता प्रतिशत ४१ पुरुष साक्षरता ५१ महिला साक्षरता ३५

(ख) विद्यालयको सेवा क्षेत्र चार किल्ला :

उत्तर	दक्षिण	पूर्व	पश्चिम
गोरखा जिल्ला र रि गा.वि स	वगुवा खोला	वगुवा खोला र गुम्दी गा.वि.स	वुढाथुम गा.वि.स को डाँडागाउँ र मूलापनीको मूलावारी

१.३ सामाजिक अवस्था :

(क) विद्यालय सेवा क्षेत्र भित्रका समुदायहरूसँग सम्बन्धित विवरण :

मातृभाषा : तामा, नेपाली धर्म (मुख्य) हिन्दु बौद्ध र क्रिश्चियन, इस्लाम संस्कृति (मुख्य मुख्य) विद्यालयको वा क्षेत्रभित्र घाटु, सोरठी नाच लगायत विभिन्न चाड जस्तै : लोसार, बुद्ध जयन्ती, दशैं तिहार, न्वागी आदि धार्मिक कचाल चलन अनुसार मनाइन्छ ।

(ख) सामाजिक संस्था तथा सेवा केन्द्रहरूको विवरण : हिमालयन स्वास्थ्य सेवा संघ/संस्थाहरु

क्र.सं	नाम	विद्यालय विकासका खेलेका मुख्य भूमिका
१	गा.वि.स	यस विद्यालयलाई उच्च मा.वि. संचालन गर्न र ८ लाख आर्थिक सहयोग
२	जि.वि.स	यस विद्यालयलाई + २ संचालन गर्न र छाना छाउन कर्कट पाता उपलब्ध
३	जि.शि. का	यस विद्यालयको ब्लक भवन निर्माण गर्न ठूलो सहयोग
४	सिस्टेमा जापान	विद्यालयम भवन फर्निचर, लाइब्रेरी संचालन गर्न सहयोग
५	साथी फाउन्टेशन नेपाल	विद्यालय र बालबालिकाको स्वास्थ्य र पोषण शिक्षा प्राप्त

१.४ आर्थिक अवस्था :

(क) समुदायको समष्टि आर्थिक अवस्था:

९० प्रतिशत जनता कृषि पेशामा संलग्न रहेको र जीवन निर्वाहमुखी परंपरागत खेती गर्दा आर्थिक अवस्था निकै तल्लो स्तरमा रहेको छ ।

(ख) समुदायमा भएको सामाजिक/आर्थिक रुपले बढी सम्बन्धित स्रोतहरु :

श्रोतहरु	विद्यमान अवस्था	संभाव्य अवसर
भौतिक	जन जंगल, जुडिवुटी र खानीहरु	काष्ठ फर्निचर निर्माण र औषधी उत्पादनमा ठूलो सम्भावना
आर्थिक	कृषि आधुनिकीकरण गरी कफी, स्याउ,, अलैंची, अम्रीसो उत्पादन गरी जीवनस्तर उच्च बनाउन	
मानवीय	डाक्टर इन्जिनियर, जेटी टे जेटीस उत्पादन गरी सम्म समाज निर्माण	

(२) विद्यालयको वर्तमान अवस्था :

२.१ भौतिक अवस्था :

(क) विद्यालयको भौतिक अवस्थाको विवरण

विवरण	छ/छैन	संस्था	साइज	छ भने वर्तमान अवस्था						
				पक्की	√	कच्ची				
भवन	छ	८		पक्की	√	कच्ची				
कोठा	छ	२४		कक्षा	√	कार्यालय				
खेल मैदान	छ	२		लम्वाई	९मि	चौडाई	७ मी			
विद्यालय हाताको क्षेत्रफल	छ	५०	रोपनी	लम्वाई	२५० मी	चौडाई	२००मी			
विद्यालय हातामा वार	छ	नपुग		भएको		नभएको				
अन्य स्थानमा जग्गा	छ	१९९	रोपनी	विघा		कट्टा रोपनी	२५० रोपनी			
पुस्तकालय	छ	१८००	पुस्तक	अप्रयाप्त		नपुग	√			
प्रयोगशला सामग्री	छ			पर्याप्त		नपुग	√			
पाठ्यपुस्तक	छ	१५०	वटा	पर्याप्त		नपुग	√			
विषय विस्कृतिकरण	छ	१०	वटा	पर्याप्त		नपुग	√			
पाठ्यक्रम दिग्दर्शन	छ	६	वटा	पर्याप्त		नपुग				
शिक्षक निर्देशिका	छ	१८	वटा	पर्याप्त		नपुग	√			
डेस्क	छ	१९०	जोर	काठको	४०	वटा	√	फलामे	१५०	वटा
बेन्च	छ	१९०	जोर	काठको	४०	वटा	√	फलाम	१५०	वटा
कुर्सी	छ	३५	वटा	काठको	३५	वटा	√	फलाम	×	वटा
टेबुल	छ	२०	वटा	काठको	१५	वटा	√	फलाम	२०	वटा
दजार	छ	१५	वटा	काठको	१५	वटा		फलाम		वटा
कालोपाटी	छ	१७	वटा	काठको		वटा		फलाम		निस्नेट
शैक्षिक सामग्री	छ	१५०	थान	पर्याप्त		नपुग	√			
खानेपानी	छ	अप्रायापत		पर्याप्त		नपुग	√			
शौचालय	छ	२	वटा	अपर्याप्त		नपुग				
विजुली	छ	६	वटा	पर्याप्त		नपुग	√			
बगैचा	छ			पर्याप्त		नपुग	√			
वृक्षारोपण	×	हाताभिन्न	भएको			नभएको		√		
अन्य										

२.२ शैक्षिक अवस्था :

२.२.१ सेवाक्षेत्र भित्रका बालबालिकाहरुको विवरण Child Tracing fro बाट लिने

(क) सेवाक्षेत्र भित्रका बलाबालिकहरुको उमेरगत विवरण

उमेर	जनसंख्या			विद्यालयमा पढन जाने			विद्यालयमा पढन नजाने			कैफियत
१	३०	३१	६१							
२	३६	३८	६४							
३	३४	३२	६६							
४	३५	५४	८९	२९	४३	७२	६	११	१७	
५	८७	८०	१६७	७४	६९	१४३	१३	१२	२५	
६	१०५	९४	१९९	९४	८१	१७५	११	१३	२४	
७	१०५	७८	१८३	९३	६६	१५९	१२	१२	२४	
८	१०२	८७	१८९	९०	७६	१६६	२३	११	२२	
९	१४८	६४	२१२	१२५	५८	१८३	१३	६	२९	
१०	७३	५५	१२८	६०	४८	१०८	११	७	२०	
११	८६	६९	१५५	७५	५९	१३४	९	१०	२१	
१२	९०	६३	१५३	८१	५५	१३६	७	८	१७	
१३	४४	५०	९४	३७	४४	८१	८	६	१३	
१४	४५	४८	९३	३७	४३	८०	८	५	१३	
१५	४८	३३	८१	४०	२७	६७	८	६	१४	
१५ र सो भन्दा माथि	४६	५५	९८	४०	५०	९०	३	५	८	
जम्मा	११११	९३१	२०४२	८१९	१५९४	१३५	११२	२४७	२४७	

(ख) सेवाक्षेत्र दलित बालबलिकाहरुका उमेर गत विवरण :

उमेर	जनसंख्या			विद्यालयमा पढन जाने			विद्यालयमा पढन नजाने			कैफियत
१	२	३	५							
२	५	४	९							
३	३	२	५							
४	५	५	१०	५	५	१०				
५	७	३	१०	५	२	७	२	१	३	
६	८	७	१५	७	६	१३	१	१	२	
७	४	१३	१७	७	६	१३	१		३	
८	११	१०	२१	१०	९	१९	१	१	२	
९	१०	१२	२२	१०	१०	२०		२	२	
१०	७	६	१३	६	५	११	१	१	२	
११	९	१०	१९	९	९	१८		१	२	
१२	५	७	१२	५	७	१८		१	१	
१३	७	५	१२	६	४	१०	१	१	२	
१४	६	९	१५	५	७	१२	१	२	१	
१५	३	८	११	२	६	८	१	२	३	
१५ र सो भन्दा माथि	८	५	१३	२	२	४	६	३	९	
जम्मा										

(थ) सेवाक्षेत्र जनजाती बालबलिकाहरुका उमेरगत विवरण :

उमेर	जनसंख्या			विद्यालयमा पढन जाने			विद्यालयमा पढन नजाने			कैफियत
१	१४	१५	२९							
२	१६	१६	३२							
३	१५	१९	३४							
४	२७	१५	४२	२०	१०	३०	७	५	२२	
५	३२	३७	६९	२५	२८	५३	७	९	१६	
६	४७	४९	९६	४०	४५	८५	७	४	११	
७	३७	३१	६८	३२	२८	६०	५	३	८	
८	४१	४५	८६	३५	४१	७६	६	४	१०	
९	२१	४५	६६	१८	३५	५३	३	१०	१३	
१०	३१	४०	७१	२७	३५	६२	४	५	९	
११	३७	४७	८४	३०	४१	७१	७	६	१३	
१२	३०	५१	८१	२५	४६	७१	५	५	१०	
१३	२१	२३	४४	१९	१८	३७	२	५	७	
१४	१९	१८	३७	१८	१५	३३	१	३	४	
१५	१८	२३	४१	१५	१८	३३	३	५	८	
१५ र सो भन्दा माथि	४२	५९	१११	४५	५१	९६	७	८	१५	
जम्मा	४२८	५३३	१९१	३३९	४३१	७७०	६४	७२	१३६	

२.२.२ विद्यार्थी सम्बन्धी विवरण

(क) कक्षागत छात्रछात्रा विवरण :

जातजाती		बाल विकास	कक्षा											
			१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	विशेष	जम्मा
दलित	छात्र		९	४	३	१०	४	५	३	४	३	३		
	छात्रा		७	३	४	८	४	३		२	७			
	जम्मा		१६	७	७	१८	८	८	३	६	१०	३		
जातजाती	छात्र				५	१२	२४	६	१९	१६	१२			
	छात्रा			१	१६	८	२१	३	१८	१५	७			
	जम्मा			१	२१	२०	४५	९	३७	३१	१९			
अन्य	छात्र		११	४	६	२०	१६	२३	१७	३३	४०	१६		
	छात्रा		९	३	५	२६	२५	२५	२७	३६	२९	२१		
	जम्मा		२०	७	११	४६	३१	४८	४४	६९	६९	३७		
जम्मा	छात्र		२०	८	९	३५	३२	५२	२६	५६	५९	३१		
	छात्रा		१६	६	१०	५०	३७	४९	३०	५६	५१	२८		
	जम्मा		३६	१४	१९	८५	७१	१०१	५६	११२	११०	५९		

(ख) उमेरगत तथा कक्षागत विद्यार्थी विवरण :

कक्षा	उमेर	जम्मा विद्यार्थी संख्या			जम्मा विद्यार्थी संख्या मध्ये दलितको मात्र संख्या			जम्मा विद्यार्थी संख्या मध्ये जगजातीको मात्र संख्या			जम्मा विद्यार्थी संख्या मध्ये अन्यको मात्र संख्या		
		छत्र	छात्रा	जम्मा	छत्र	छात्रा	जम्मा	छत्र	छात्रा	जम्मा	छत्र	छात्रा	जम्मा
१	५ वर्ष भन्दा कम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	५ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	६ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७ देखि ९ वर्ष	८	६	१४	४	३	७	-	-	-	४	३	७
	९ वर्ष भन्दा माथि	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जम्मा	८	६	१४	४	३	७	-	-	-	४	३	७
२	६ वर्ष भन्दा कम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	६ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७ वर्ष देखि ९ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७ देखि ९ वर्ष	८	६	१४	४	३	७	-	-	-	४	३	७
	९ वर्ष भन्दा माथि	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जम्मा	८	६	१४	४	३	७	-	-	-	४	३	७
३	७ वर्ष भन्दा कम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	७ देखि ९ वर्ष	१	१	२	-	-	-	-	-	-	१	१	२
	९ वर्ष भन्दा माथि	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जम्मा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	८ वर्ष भन्दा कम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	८ वर्ष	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	९ वर्ष	२५	३४	५९	५	३	८	२	७	९	१८	२४	४२
	९ देखि ९ वर्ष	१०	१६	२६	५	५	१०	३	९	१२	२	२	४
	जम्मा	३५	५०	८५	१०	८	१८	५	१६	२१	२०	२६	४६
	५	९ वर्ष भन्दा कम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९ वर्ष		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९ वर्ष देखि माथि		३४	३७	७१	४	४	८	१२	८	२०	१८	२५	४३
जम्मा		३४	३७	७१	४	४	८	१२	८	२०	१८	२५	४३
६	१० वर्ष भन्दा कम												
	१० वर्ष												
	११,१२ वर्ष	३९	३१	७०				१५	१०	२५	२४	२१	४५
	१२ वर्ष भन्दा माथि	१३	१८	३१	५	३	८	८	११	२०	०	४	४
	जम्मा	५२	४९	१०१	५	३	८	२३	२१	४५	२४	२५	४९
७	११ वर्ष भन्दा कम												
	१२ वर्ष	५	६	११							५	६	११
	१२ वर्ष भन्दा माथि	२२	२३	४५	३	३	६	६	३	९	१३	२०	३३
	जम्मा	२७	२९	५६	३	३	६	६	३	९	१८	२६	४४
८	१२ वर्ष भन्दा कम												
	१२ वर्ष	८	१०	१८				७	५	१२	१	५	६
	१२ वर्ष देखि माथि	४८	४६	९४	४	२	६	१२	१३	२५	३२	३१	६३
	जम्मा	५६	५६	११२	४	२	६	१९	१८	३७	३३	३६	६९
९	१३ वर्ष भन्दा कम												
	१३ वर्ष												
	१४ वर्ष भन्दा माथि	५९	५१	११०	३	७	१०	१६	१५	३१	४०	२९	६९
	जम्मा	५९	५१	११०	३	७	१०	१६	१५	३१	४०	२९	६९
१०	१४ वर्ष भन्दा कम												
	१४ वर्ष												
	१४ वर्ष भन्दा माथि	३१	२८	५९	३	३	६	१२	७	१९	१६	१८	४
	जम्मा	३१	२८	५९	३	३	६	१२	७	१९	१६	१८	४

j

(ग) विद्यार्थी भर्ना विवरण (विगत तीन वर्षको तथ्यांक विश्लेषण)

विद्यार्थी विवरण	दास्रो वर्ष २०६३			गत वर्ष २०६४			चालु वर्ष		
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
दलित	४५	३२	७७	४८	३८	८६	५१	४७	९८
जनजाती	९७	८१	१७८	९४	८९	१८३	११७	१०५	२२२
अन्य	१९२	१८०	३७२	१८६	२०६	३९२	१५१	२००	३५१
जम्मा	३३४	३००	६३४	३२८	३३३	६६१	३१९	३५२	६७१

(घ) गत शैक्षिक सत्रमा कक्षा छाड्ने, कक्षा दोहोर्‍याउने तथा उत्तीर्ण हुनेहरुको विवरण

कक्षा	जनजाती	कक्षा छाड्ने			पुनः उही कक्षा दोहोर्‍याउने			उत्तीर्ण हुने		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१	दलित	१	२	३	३	२	५	५	५	१०
	जनजाती	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	अन्य	-	-	-	४	५	९	४	५	९
	जम्मा	१	२	३	७	७	१४	९	१०	१९
२	दलित	१	-	१	-	-	-	३	३	६
	जनजाती	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	अन्य	-	-	-	१	१	२	३	२	५
	जम्मा	१	-	१	१	१	२	६	५	११
३	दलित	-	-	-	२	-	२	१	४	५
	जनजाती	-	-	-	-	-	-	-	१	१
	अन्य	-	-	-	२	१	३	५	४	९
	जम्मा	-	-	-	४	१	५	६	९	१५
४	दलित	-	-	-	-	३	३	९	५	९
	जनजाती	-	-	-	५	३	८	७	२	९
	अन्य	-	-	-	६	५	११	९	२३	३२
	जम्मा	-	-	-	११	११	११	२५	३०	५५
५	दलित	१	-	१	-	१	१	३	३	६
	जनजाती	२	-	२	३	६	९	९	५	१४
	अन्य	-	-	-	३	७	१०	१३	१८	३१
	जम्मा	३	-	३	६	१४	२०	२५	२६	५१

६	दलित	-	-	-	-	१	१	५	२	७
	जनजाती		१	१	१०	६	२६	१६	९	२५
	अन्य	-	-	-	४	१	५	१६	२०	३६
	जम्मा	-	१	१	१४	८	२२	३७	३१	६८
७	दलित	१	-	१	-	-	-	२		२
	जनजाती	-	१	१	-	-	-	६	५	११
	अन्य	१	१	२	५	१	१५	८	१५	२३
	जम्मा	२	२	४	५	१	१५	१६	२०	३६
८	दलित	-	-	-	-	२	२	३	३	६
	जनजाती	१	१	२	-	४	४	१७	१६	३३
	अन्य	३		३	३	३	६	२६	२२	४८
	जम्मा	४	१	५	३	९	१२	४६	४१	८७
९	दलित	-	-	-	१	४	५	४	४	८
	जनजाती	१			४	३	७	९	५	१४
	अन्य	४	१	५	६	५	११	२३	२३	४६
	जम्मा	५	१	६	११	१२	२३	३	३६	३२
१०	दलित	-	-	-	१	-	१	१०	७	३
	जनजाती	-	-	-	१	१	२	१७	७	१७
	अन्य	-	-	-		२	२	३०	१७	३४
	जम्मा	-	-	-	१	४	५		२४	५४

(ग) यस शैक्षिक सत्रमा अपाङ्ग विद्यार्थीहरुको विवरण

अपाङ्गको किसिम	कक्षा										जम्मा	
	१		२		३		४		५			
सुस्त मनस्थिति	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
सुस्त श्रवण	१	-	-	-	-	१	-					
दृष्टि बिहीन	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
शारीरिक अपाङ्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
बहु अपाङ्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
अन्य	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	२		१		१	-	-	-	-	-	-	-

(च) गत शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीको स्तर (प्रा वि. तह)

कक्षा	कक्षाको औषत उपस्थिति			नेपाली		गणित		अंग्रेजी		सामाजिक		विज्ञान तथ वातावरण		ऐच्छिक		सि.अ.क		शारीरिक	
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१-३ सम्म	१२१	१०६	११३	४८	३४	५१	४१	४७	३७	४०	३२	५०	४१	५१	३७				
२	११५	१०९	११२	५७	३६	५१	४७	३७	३०	४९	४०	४८	५९	५९	४७				
३	१२८	१३६	१३२	५६	४१	४४	३५	३८	३३	४५	३४	४१	४९	४९	४४				
४	११३	११०	१११	३४	४०	३२	३२	२७	२९	३७	३६	४५	३३	३३	३७	२०	२३	१४	
५	११०	१२७	११८	३७	३६	३६	३६	३०	२८	३७	३६	४१	३५	३५	३४	२०	२०	१८	
जम्मा	११७	११७	११७	४७	३२	३२	३७	३६	३१	३१	३६	४५	४५	४५	४०	४१	४३	३२	

नि.मा.वि तह

कक्षा	कक्षाको औषत उपस्थिति			नेपाल		गणित		अंग्रेजी		सामाजिक		विज्ञान		ज.तथा वातावरण		पूर्व व्या शिक्षा		नैतिक त नागरिक		स्वास्थ्य	
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
६	१२४	१८	१२१	३२	३२	३२	३२	३२	३०	३२	३०	३७	३२	२२	२४	१९	१८	१७	१६	१५	१६
७	१२३	१२०	१२१	४०	४०	३०	२७	३२	३१	३९	३४	३७	३०	२७	२२	२४	२२	२५	२३	१७	१६
८	१७	११९	१८	४३	४२	४३	२९	४९	४३	५२	४८	५०	४५	२५	२३	२२	२१	२४	२२	२७	२६
जम्मा	१२१	११९	१२०	३८	३८	३२	२९	३७	३५	४१	३७	४१	३६	२४	२३	२२	२०	२२	२०	२०	१९

मा.वि.को विवरण

कक्षा	कक्षाको औषत उपस्थिति			नेपाली		गणित		अंग्रेजी		सामाजिक		विज्ञान		जनसंख्या		इ.प्रथम		ऐ.द्वितीय	
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
९	१२६	१२१	१२३	४७	४३	३७	२७	५१	४६	३७०	३२	४७	४२	४८	४९	३४	३०	७०	७०
१०	१२०	११४	११७	३८	३८	५०	३९	४२	४३	४७	३७	५७	४८	५८	५७	४४	३७	५४	५३
जम्मा	१२३	११७	१२०	४२	४०	४३	३३	४७	४४	४२	३५	५२	४५	५३	५२	३९	३३	५७	५६

(छ) शैक्षिक सामग्री विवरण :

जुनसुकै विद्यालयमा पनि शिक्षा लिने दिने क्रममा शैक्षिक सामग्री एक अपरिहार्य सामग्री हो जसको अभावम अध्ययन कार्य गर्दछ। शिक्षा उपलब्धिमूलक नभई खोरन्डो हुन सक्दछ अतः उपलब्धी मुलक राष्ट्रले तयार गरेको पाठ्यक्रमम तथा पाठ्युस्तकहरुको उद्देश्य पूरा गर्न र दक्ष शैक्षिक जनशक्त देशकम उपलब्ध गराउनको लागि हरेक विद्यालयमा आवश्यक शैक्षिक सामग्रीको सहयोगमा मात्र बालबालिकाहरुलाई अध्ययन कार्यमा संलग्न गराउन जरुरी देखिन्छ।

क्र.सं	विवरण	छ/छैन	संख्या	क्र.सं	विवरण	संख्या	छ/छैन	क्र.सं	विवरण	छ/छैन	संख्या
१	शिक्षक निर्देशिका	√	-	११	अंग्रेजी डिस्नरी	४	छ	२०			
२	स्किपिङ डारी	√	-	१२	विश्व नक्शा	७	छ	२१			
३	अंग्रेजी अल्फावेट	छ		१३	भलिबल	२	छ	२२			
४	नेपाली वर्णमाला	छ	३	१४	फुटबल	१	छ	२३			
५	गन्ती चार्ट	छ	४	१५	ब्याडमिन्टल	×	छैन	२४			
६	रिड	छ	४	१६				२५			
७	टेपेकर्डर	छ	१	१७				२६			
८	ग्लोव	छ	५	१८				२७			
९	नेपाली शब्दकोष	छ	२	१९				२८			

(ज) हाल कार्यरत शिक्षकहरुको विवरण

क्र.सं	नाम, थर	ठेगाना	तह	लिङ्ग	योग्यता	तालिम (मिति)		नियुक्ति मिति		किसिम (दरवन्दी) निजी/अन्य	जन्म मिति	अध्ययन विषय	६० वर्ष पूरा हुने मिति
						प्राप्त	अप्राप्त	स्थायी	अस्थायी				
१	चेतनाथ तिमिल्सिना	फूलखर्क-१	प्र.अ.	पुरुष	M.A.Bd	√		०५०/११/२०		दरवन्दी	०३५/१/२	विज्ञान	
२	गकुल गिरी	सल्यानटार	मा.वि	पुरुष	M.Ed	√			०५९/८/१३	दरवन्दी	०२४/६/७	नेपाली	
३	नवराज अधिकारी	फूलखर्क-२	मा.वि	पुरुष	B.Ed	√		०४५/१/२१		दरवन्दी	०२३/५/१८	अर्थशास्त्र	
४	राजकुमार श्रेष्ठ	फूलखर्क-६	मा.वि	पुरुष	B.Ed	√		०५२/१०/३०		दरवन्दी	०३३/६/१९	गणित	
५	नमराज ढकाल	त्रिपुरेश्वर	मा.वि	पुरुष	B.Ed	√		०५८/८/७		दरवन्दी	०२६/११/१९	सामाजिक	
६	हरीप्रसाद वाग्ले	अश्राङ-९	मा.वि	पुरुष	M.A.Ed	√		०६०/१/१८		दरवन्दी	०३६/२/२७	गणित ज	
७	भीमबहादुर थापा	सल्यानकोट	नि.मा वि	पुरुष	MABEd.	√		०६३/८/१७		दरवन्दी	०२८/२/१	विज्ञान	
८	मुकुन्द अधिकारी	फूलखर्क-१	नि.मा वि	पुरुष	B.Ed	√		०५३/२/१५		दरवन्दी	०३१/५/२३	अंग्रेजी	
९	यमबहादुर वानियाँ	फूलखर्क-५	नि.मा वि	पुरुष	B.Ed	√		०५७/११/५		दरवन्दी	०३५	अंग्रेजी	
१०	चेतनाथ रेग्मी	जुटपानी	उ.मा.वि	पुरुष	M.Ed	√		०६५/८/१६		दरवन्दी	०२६/५/१५	नेपाली	
११	मञ्जु रोकका	स्याङ्जा	प्रा.वि	महिला	SLC		√		४६/१२/१८	दरवन्दी	०३७/११/८	गणित	
१२	अर्जुन प्रसाद नेपाल	फूलखर्क-१	प्रा.वि	पुरुष	I.Ed	√		०६३/८/१७	०५७/११/५	दरवन्दी	०३५/१/७	अंग्रेजी	
१३	सरस्वती नेपाल	फूलखर्क-१	प्रा.वि	महिला	SLC	√		०६३/८/१७	०५७/११/५	दरवन्दी	०२८/३/८	गणित	
१४	यशोदा अधिकारी	फूलखर्क-१	प्रा.वि	महिला	I.Ed	√		०५८/८/७		दरवन्दी	०३८/५/१२	अंग्रेजी	
१५	रामबहादर वि.क.	फूलखर्क-२	प्रा.वि	पुरुष	SLC		√	०६०/७		दरवन्दी		सामाजिक	
१६	मनु थापा मगर	फूलखर्क-८	प्रा.वि	महिला	SLC		√	०६३/३/३		निजी स्रोत	०३६/१/८	अंग्रेजी	
१७	कृष्ण राना	फूलखर्क-८	प्रा.वि	पुरुष	I.Ed	√		०६४/५/१६		निजी स्रोत	४२/१२/२५	वातावरण	
१८	शुसिला अधिकारी	फूलखर्क-१	बालकक्षा	महिला	SLC		√	०६५/१०/१५		बाल शिक्षा		गणित	

ड) शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको औषत उपस्थिति विवरण (गत वर्षको)

औषत उपस्थिति	वैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसीर	पुष	माघ	फागुन	चैत्र
शिक्षक	२०	१९	६	१२	२५	१०	१४	२३	२१	२२	१९	२०
विद्यार्थी	१४	१९	६	१२	२५	१०	१४	२३	२१	२२	१९	१०
विदा खुले दिन	२०	१९	६	१२	२५	१०	१४	२३	२१	२२	१९	२०

आर्थिक अवस्था :

श्री मण्डली उ .म . वि फुलखर्क- २ धार्दिङ

आय विवरण			व्यय विवरण		
क्र.सं	विवरण	रकम	क्र.सं	विवरण	रकम
१	पेशकी	१३०००.००	१	शिक्षक तलव भत्ता खर्च	१५५७०९३.००
२	लगानी	२७०३०२.००	२	क.सं कोष दालिखा	८५७५२.८०
३	चल्ली खाता १० अ १	९५३६६७०.००	३	मसलन्द	१४१९३.१७
४	नगद	६१६९३.००	४	परीक्षा खर्च	६२२४५.५०
५	जि.शि.का अनुदान	१८०१५४७.००	५	मर्मत तथा संहार निर्माण खर्च	१४९१०.००
६	चन्दा	२०५०००.००	६	पाठ्यपुस्तक खरीद	४३५९४.००
७	परीक्षा शुल्क	७५६८०.००	७	छुपाई खर्च	१२१४२.५०
८	जग्गा बहाल	१४००.००	८	शैक्षिक भ्रमण खर्च	१५३१८.००
९	परिचयपत्र शुल्क	९९०.००	९	(१०+२) सिफारिस खर्च	१०००.००
१०	प्रमाणपत्र वितरणबाट	३३७००.००	१०	वैक मौज्दात	३१४४३२.७५
११	व्याज	३१५९५.००	११	प्र अ जिम्मा	३१०००
१२	विविध आम्दानी	९५७८४.००	१२	निजी श्रोत शिक्षक पारिश्रमिक	१८०९२५८.५५
१३	घाँस विक्री	५७०.००	१३	नगद मौज्दात	१०९२५८.५५
१४	अन्य	३५०५.००	१४	अन्य मौज्दात	२००.००
१५	Eco Trek बाट	१६०००.००	१५	भन निर्माण खर्च	१५५७९३.००
१६	टेलीफोन	५१३१.००	१६	टेलीफोन खरिद खर्च	१२२८०.००
१७	पुस्तक विक्रीबाट	१३०.००	१७	हुवानी	४२५.००
			१८	शै सा (पुस्तक) खरिद	५५७६.००
			१९	(१०+२) धरौटी	४०००००.००
			२०	लगानी	२१३३४.००
			२१	पेशकी खर्च	३१५३०६३.१७
		२७१०३६३०.००			३१५३०६३.१७

२.३ श्रोतहरूको पहिचान र विश्लेषण :

श्रोतहरू	के	कति	कसरी	कसले	कहिले	कैफियत
हाल उपलब्ध भइरहेको	खानेपानी	एक धारा	पाइपबाट	आफैले	२०४९ बाट	अप्राप्त
	शौचालय	२ वटा	पुरानो तरिका	दातृ संस्था आफै	०४५ "	नपुग
	शैक्षिक सामग्री	२०० जोर	दातृ संस्था आफै	तृप्ति आफै	०४८ "	नपुग
	भवन	२३ कोठा	"	"	०४० "	नपुग
	पुस्तकालय	१ वटा	"	"	०४८ "	नपुग
भविष्यमा हुन सक्ने	खानेपानी	१० थान	जे. आइ पाइप	केन्द्रिय खानेपानी	०६८	पिउन सफा शुद्ध

शौचालय	२ वटा	जि.शि.का	जि.शि का	०६६	केटाकेटी छुट्टाछुट्टै
फर्निचर	१५० जोर	माग गर्ने	गा.वि.स/जि.वि.स	०६७/०६८	
शैक्षिक सामग्री	३५० थान	माग गर्ने	„	२०६६	
भवन	४ कोठे	माग गर्ने	संघ/संस्था	२०६७	
पुस्तकालय	२००० सेट	माग गर्ने	संघ/संस्था	२०६८	
कम्प्यूटर	१० सेट	माग गर्ने	संघ/संस्था	२०६९	
श्रोत भवन	१ वटा	माग गर्ने	संघ/संस्था	२०७६	

२.४ विद्यालय व्यवस्थापन :

(क) विद्यालय र समुदायको सम्बन्ध/विगतको वि.सु.यो को समीक्षा कृषकलाप र सरोकारवालाहरूको भूमिका र सिकाई, सकारात्मक परिवर्तन र सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरू

(ख) अभिभावक तथा समुदायको भूमिका (मुख्य मुख्या बुँदा)

क- कस्ले के गर्नु भयो ?

- १) अभिभावक : सबै बालबालिका विद्यालयसँगको पहुँच खडा गर्नु भयो ।
- २) वि.स.अ.संघ : विद्यालयका भौतिक र शैक्षिक पूर्वाधार खडा गर्न सहयोग
- ३) सरकारी र गैर सरकारी संघ/संस्था : भौतिक एवं शैक्षिक पक्षमा उल्लेख्य सहयोग

(क) विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन सम्बन्धमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको विवरण

क्र.सं	पदाधिकारीको नाम	पद	ठेगाना	छनौट प्रक्रिया	छनौट मिति	पदावधि
१	दलवहादुर अधिकारी	अध्यक्ष	फूलखर्क -१	निर्वाचित	०६५/९/२६	२ वर्ष
२	विश्ववन्धु अधिकारी	सदस्य	फूलखर्क -५	निर्वाचित	०६५/९/२६	२ वर्ष
३	तारवहादुर थापा	सदस्य	फूलखर्क -८	निर्वाचित	०६५/९/२६	२ वर्ष
४	शान्ता वानियाँ	सदस्य	फूलखर्क -२	निर्वाचित	०६५/९/२६	२ वर्ष
५	मेकवहादुर गुरुङ	सदस्य	फूलखर्क -४	मनोनियत	०६५/९/२६	२ वर्ष
६	तिलकवहादुर भट्टराई	सदस्य	फूलखर्क -३	मनोनियत	०६५/९/२६	२ वर्ष
७	गोपालवहादुर अधिकारी	सदस्य	फूलखर्क -१	मनोनियत	०६५/९/२६	२ वर्ष
८	यमवहादुर वानियाँ	सदस्य	फूलखर्क -५	मनोनियत शि.पं	०६५/९/२६	२ वर्ष
९	चेतनाथ तिमल्सिना	सदस्य सचिव	फूलखर्क -१	प्रअ.	०६५/९/२६	२ वर्ष

(ख) शिक्षक अभिभावक संघ

क्र.सं	पदाधिकारीको नाम	पद	ठेगाना	छनौट प्रक्रिया	छनौट मिति	पदावधि
१	हस्तवहादुर सिंखडा	अध्यक्ष	फूलखर्क -५	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वर्ष

२	शिववहादुर वि.क	सदस्य	फूलखर्क -१	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
३	टीका भट्टराई	सदस्य	फूलखर्क -३	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
४	कुमारवहादुर अधिकारी	सदस्य	फूलखर्क -६	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
५	रामचन्द्र अधिकारी	सदस्य	फूलखर्क -८	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
६	खड्कवहादुर घले	सदस्य	फूलखर्क -९	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
७	गणेशवहादुर कार्की	सदस्य	फूलखर्क -२	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
८	सरस्वती नेपाल	सदस्य	फूलखर्क -१	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष
९	चेतनाथ तिमिल्सिना	सदस्य सचिव	फूलखर्क -१	सर्वप्रथम	०६५/९/२६	३ वष

खण्ड (ख)

३. सरोकारवालाहरुको विद्यालयप्रतिधो धारणा (प.नं १, २, ३ ४) विद्यालयसँग सम्बन्धित विवरण (सरोकारवालाहरुको छलफलबाट प्रस्ताव गरिएका राय, सुझाव, संकलन)

३.१ राम्रो विद्यालयक सुचकहरु के के हुन् ? तपाईंको कस्तो विद्यालय राम्रो विद्यालय मान्नु हुन्छ ?

सामुहिक अन्तरक्रियाका आधारमा सरोकारवाला समूहका निष्कर्ष राम्रो विद्यालय हुनका लागि निम्नानुसार छन् ।

विद्यार्थी समूह :

- विद्यार्थी अनुपातके अधारमा शिक्षक दरवन्दी पूरा भएको ।
- दलित तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलार्य छात्रवृत्ति व्यवस्था भएको ।
- आवश्यक शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था भएको ।
- शिक्षक तथा विद्यार्थी अनुशासित भएको ।
- विद्यालयमा पियनको व्यवस्था भएको ।
- विद्यालय सफा भएको ।

अभिभावक समूह :

- धुम्रपान मद्यपान रहीत शिक्षक भएको ।
- नियमित शिक्षक उपस्थिति हुने गरेको ।
- सबैको सहमतम शिक्षाको गुणतरमा वृद्धि भएको ।
- पठन पाठन राम्रो भएको ।
- व्यवस्थित कक्षा कोठा भएको ।
- विद्यालयको भौतिक संरचना राम्रो भएको ।
- आर्थिक पक्ष राम्रो भएको ।
- शैक्षिक सामग्री प्रयाप्त भएको ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति विद्यालय प्रति जिम्मेवारी भएको ।
- विद्यार्थी अनुपातमा दरवन्दि पूरा भएको ।
- शिक्षक अभिभावक र विद्यार्थी बीच राम्रो सम्बन्ध भएको ।

विद्यालय व्यवस्थापन समिति समूह :

- शिक्षकका उत्तरदायित्व बोध भएको ।
- शिक्षक दरवन्दी पूरा भएको खानेपानी सुविधा भएको ।
- पुस्तकालयको व्यवस्था भएको ।
- कम्तिमा १ जना दलित शिक्षक भएको ।
- तालिम प्राप्त योग्य शिक्षक भएको ।
- विद्यालय हातामा कम्पाण्डको व्यवस्था भएको ।

शिक्षक समूह :

- विद्यार्थीको अनुपातमा शिक्षक दरवन्दी पूरा भएको ।
- भौतिक सुविधा सम्पन्न विद्यालय भएको ।
- पुस्तकालय तथा शैक्षिक सामग्रीको सुविधा सम्पन्न भएको ।
- विषयगत रूपमा शिक्षक दरवन्दी पूरा भएको ।
- उत्तरायी एवम् जिम्मेवारी विद्यालय व्यवस्थापन समिति रहेको ।
- शिक्षक स्टाफको नियमित मसिक वैडक भएको ।
- वि.व्य.स र सि.अ.सं को कम्तीमा पनि वार्षिक ४ पटक पक्षहरु के के हुन् ?

३.२ तपाइको/हाम्रो विद्यायका राम्रा पक्षहरु (सवल) पक्षहरु के के हुन् । विद्यार्थी समूह :

- तारवारको व्यवस्था भएको ।
- वृक्षारोपण गरिएको ।
- विद्यालय परिसरमा मन्दिर निर्माण भएको ।
- खानेपानीको व्यवस्था भएको ।
- गरीव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने गरेको ।
- भौतिक पक्षको राम्रो व्यवस्था भएको ।

अभिभावक समूह

- खेल मैदान प्रयाप्त भएको ।
- आवश्यक विद्यार्थी संख्या भएको ।
- भौगोलिक बनावट अनुसार उचित स्थानमा विद्यालय रहेको ।

वि.व्य.समूह :

- विद्यालय सेवा क्षेत्रको बीचमा भएको ।
- विद्यालय कम्पाउण्डमा वृक्षारोपण गरिएको ।
- उचित विद्यार्थी संख्या भएको ।
- सरस्वतीको मन्दिर निर्माण भएको ।

शिक्षक समूह :

- योग्य र अनुभवी एवम् विषयगत तालिम प्राप्त शिक्षक भएको ।
- विद्यालयको भौतिक व्यवस्थान सुदृढ गन्दै गएको ।
- विद्यालय हाताभिन्न तारवारको गरिएको मन्दिर निर्माण भएको ।
- विद्यालयको आफ्नै नीजि जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा भएको ।

३. ४ तपाईंको/हाम्रो विद्यालयलाई सवल/राम्रो बनाउन अरु के के गर्नुपर्ला ?

विद्यार्थी समूह :

- विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक दरवन्दी पूरा हुनु पर्ने ।
- शैक्षिक वातावरण प्रभावकारी बनाउनु पर्ने ।
- पुस्तकालयको व्यवस्था तथा अवश्यक शैक्षिक सामग्रीको प्रवन्ध गरिनु पर्ने ।
- अतिरिक्त क्रियाकलापको समय-समयमा व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार खेलकुद सामग्रीको व्याख्या एवम् कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने ।

अभिभावक समूह

- आर्थिक पक्ष सवल बनाउनु पर्ने ।
- शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थी बीच सुमधुर सम्बन्ध कायम हुनुपर्ने ।
- शिक्षक र अभिभावक बीच दायित्व बोध हुनु पर्ने ।
- विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक दरवन्दि हुनु पर्ने ।

वि व्य स. समूह :

- शिक्षक, अभिभावक विद्यालय प्रति जिम्मेवार हुनु पर्ने ।
- शिक्षक, दरवन्दि पूरा गर्नुपर्ने ।

शिक्षक समूह :

- अभिभावक शैक्षिक चेतनाको कमी ।
- भवन निर्माण, जीर्ण भवन मर्मत सुधार गरिनुपर्ने ।
- पुस्तकालय तथा शैक्षिक सामग्रीलाई व्यवस्थित गरिनुपर्ने ।
- राजनैतिक हस्तक्षेप र सोचबाट मुक्त बनाउनु पर्ने ।
- शिक्षा ऐन नियमावली परिवर्तन हुने भएकाले राज्यले ठोस शैक्षिक नीति तर्जुमा गरिनु पर्ने ।
- चक बोर्ड ह्वाइट बोर्ड राखिनु पर्ने ।

३.६ आवश्यक पहिचान भएका र प्राथमिकीकरण भएका मुख्य सावालहरु के के हन् ?

- सचेतना तथा वातावरणीय सुधार ।
- थप कक्षा कोठा निर्माण तथा भवन मर्मत सुधार ।
- विद्यालय भएको ठाउँको जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा निकाल्ने ।
- थप फर्निचर निर्माण ।
- विद्यालय हाता पूर्ण रूपमा तारवार ।

- कक्षा कोठा व्यवस्थापन (कालोपार्टी) रङ्गरोगन सरसफाई ।
- बैठक संचान शिक्षक स्टाफ वि.व्य.स.शि.अ.संघ
- खानेपानी तथा शौचालयको समुचित प्रवन्ध ।
- अतिरिक्त कर्ककलाप शिक्षक तालिम तथा छात्रवृत्ति ।

(५) विद्यालयको दुरदृष्टि (Vision)

- उच्च मा.वि. वाट विद्यालयमा स्नातक तहको पठन पाठन शुरु गर्ने ।
- कम्प्यूटर शिक्षाको पहुँच सबै तहका बालबालिका सम्म पुऱ्याउन ।
- सुविधा कार्यकलाप शिक्षक तालिम तथा छात्रवृत्ति ।

(६) प्रर्यात शिक्षक दरवन्दीको व्यवस्था ।

प्रर्याप्त शिक्षक दरवन्दीको व्यवस्था ।

पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोगशालामा आवश्यक सामग्री थप गर्ने ।

विद्यालयमा १० + २ कक्षाबाट स्नातक तहसम्म संचालन गर्ने ।

(७) कार्यक्रम एवं रणनीतिहरु :

(क) शैक्षिक पक्ष :

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	रणनीति (कसरी)	उपादेयता (किन)	जिम्मेवारी (कसले)	कहिले सम्म गर्ने
१	शैक्षिक सामग्री थप गर्ने	कक्षा १-१० को पाठ्यक्रम र पाठ्य पुस्तक अनुसार	गा.वि.स, जि.वि.स Room to Read र अन्य दातृ संघ/ संस्थाबाट सहयोग लिएर	स्वच्छ पठन पाठनमा स्तरीयता ल्याउन	विद्यालय वि.व्य.स.ले संघ/संस्थागत सहयोग लिएर	०६७/०६८
२	पुस्तकालयको व्यवस्था सुधार	थप २००० सेट किताव १-१२ को उपयोगी	गा.वि.स., जि.वि.स Roo to Readp दातृ निकायमा सहयोग लिएर	विद्यालयमा थप सन्दर्भ सामग्रीको उपयोगले स्तरीयता ल्याउन	विद्यालय गा.वि.स. र वि.व्य.स.ले	०६६-०६९ सम्म
३	शैक्षिक सामग्री थप गर्ने	परिवर्तन पाठ्य पुस्तक अनुसार	विद्यालय गा.वि.स. र जि.शि.का र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमा सहयोग लिने	शिक्षक र विद्यार्थीमा व्यवहारिक र प्रयोगात्मक तवरले पठन पाठन गराउन	विद्यालय गा.वि.स. र जि.शि.का र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले	०६६-०६८ सम्म
४	पाठ्यक्रम र निर्देशिकाहरुको समुचित प्रयोग	परिवर्तन पाठ्य पुस्तक अनुसार	विद्यालय गा.वि.स. र जि.शि.का र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमा सहयोग लिने	शिक्षक र विद्यार्थीमा व्यवहारिक र प्रयोगात्मक तवरले पठन पाठन गराउन	विद्यालय गा.वि.स. र जि.शि.का र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले	०६६-०६८ सम्म
५	शतप्रतिशत भर्ना दर बढाउने	सेवा क्षेत्रको दलित, जनजाती, वस्तीमा घर दैलो गर्ने	विद्यालयले आफ्नो सेवा क्षेत्रमा घरदैलो र प्रचार प्रसार गरेर	विद्यालयमा भर्ना दर वृद्धि गरी सबैम शिक्षाको ज्योती छर्न	विद्यालय गा.वि.स. र जि.वि.स अग्रजहरुले	०६५-०७० सम्म
६	शिक्षकलाई पुनताजर्क तालिम र छोटो अवाधिको तालिमम पठाउने	प्रा.वि.नि.मा.वि. र मा.वि. उ.मा.वि. का विषयगत रुपमा तालिम केटा अनुसार आलोपालो गरेर	स्रोतकेन्द्र जि.शि.का भरतपुर आदि स्थानम तालिममा पठाएर	शिक्षण सिकाईमा प्रभावकरीता ल्याइ लक्षित सिकाई उपलब्धी हासिल गर्न	विद्यालय, स्रोत केन्द्र जि.शि.का	०६६-०७० सम्म

- शिक्षकमा विद्यालय प्रति बफादार तथा उच्चरदायी हुनुपर्ने ।
- पक्की भवन निर्माण गर्नुपर्ने ।
- विद्यालयम अतिरिक्त क्रियाकलाप बेला बेलामा गरिनु पर्ने ।

शिक्षक समुह

- विषयतगत रुपमा तथा विद्यार्थी अनुपातके आधारमा शिक्षक दरवन्दि पूरा गरिनुपर्ने ।
- कक्षा व्यवस्थापनको लागि नयाँ भवन निर्माण गरिनु पर्ने ।
- पुस्तकालय तथा शैक्षिक सामग्रीहरूलाई व्यवस्थित गरिनुपर्ने ।
- भौतिक सुविधा सम्पन्न बनाउनु पर्ने ।
- जीर्ण अवस्थामा धवन मर्मत तथा अव्यवस्थित रुपमा रहेको शौचालय व्यवस्थित गरिनुपर्ने ।

३.५ हाम्रो विद्यालयलाई अझ राम्रो बनाउँदा आइपर्ने समस्या मुद्दा वा चुनौतीहरू के के हुन ?

- पर्याप्त शैक्षिक सामग्री अभाव ।
- अतिरिक्त क्रियाकलाप नियमित रुपले संचालन नहुनु ।
- विद्यार्थी संख्याको अनुपातम शिक्षक दरवन्दी नहुनु ।
- पुस्तकालय, शौचालय र खानेपानी व्यवस्थित नहुनु ।

अभिभावक समुह :

- कच्ची भवन जीर्ण भएकाले मर्मत सुधारको खाँचो ।
- शिक्षक दरवन्दि थप गर्नुपर्ने ।
- अभिभावक भेलालाई सामयिक बनाउँदै नियमित वि.व्य.स को बैठक अभाव ।
- अभिभावकलाई जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनु पर्ने ।

वि. व्य. स समुह :

- विद्यार्थीको अनुपातम शिक्षक दरवन्दि पूर नभएको ।
- जीर्णभवन मर्मत सुधारको तत्काला अवश्यकता देखिएको ।
- तारवारको पूर्ण व्यवस्था गरिनु पर्ने ।
- विद्यालय रहेको जग्गा प्रमाणपुर्जा मिलाउनु पर्ने वा जग्गा दर्ता गर्नु पर्ने ।

(ख) भौतिक पक्ष :

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	रणनीति (कसरी)	उपादेयता (किन)	जिम्मेवारी (कसले)	कहिले सम्म गर्ने
१	निर्मित भवनका कक्षा कोठाहम सिमेन्ट लगाउने	२० कोठा	गा. वि. स जि. वि. स जि.शि.का दातृ संघ/ संस्थासँग सहयोग लिएर	शैक्षिक सामग्री व्यवस्था र सरसफाई म राम्रो भई सफल शिक्षण हुने	गा.वि स जि वि स जि शि का दातृ संघ संस्थासँग सहयोग लिई विद्यालयले	०६६ वाट ०७० सम्म प्रत्येक वर्ष ४ कोठाको दरले
२	शौचालय थप गर्ने पुरानोलाई उपयोग गर्ने	केटाकेटीका लागि छुट्टाछुट्टै अधुनिक तवरले	गा. वि. स जि. वि. स जि. शि. का र अन्य दातृ संघ/ संस्थासँग सहयोग लिएर	सरसफाई बानी विकास र विद्यालयको स्वच्छ वातावरण सिर्जना गर्न	विद्यालयले आफ्नो मातहतका संघ संस्था सँग सहयोग लिएर	०६६-०६७ मा पूरा गर्ने
३	आधुनिक भवन निर्माण गर्ने	८ कोठा	गा. वि. स जि. वि. स जि. शि. का र अन्य दातृ संस्थासँग सहयोग लिएर	विद्यालयमा विद्यार्थी संस्था दातृ सारको कक्षा कोठा र प्रयोगशाला संचालन पिगर्न	गा.वि स जि वि स जि शि का दातृ संघ संस्थासँग सहयोग लिई विद्यालय व्यवस्थापनले	०६६-०७० सम्म प्रत्येक वर्ष २ कोठाको दरले
४	खानेपानी संचालन	५ कि.मी को टाढा मूलबाट विद्यालयसम्म ट्याङ्की र धारा निर्माण	जि. वि. स मार्फत केन्द्रिय खानेपानी आयोजनासँगै सहयोग लिएर	स्वच्छ खानेपानी पिउन सरसफाईमा सालता ल्याउन	जि वि स मार्फत खानेपानी सँग सहयोग लिई वि व्य स ले	०६६-०६७ सम्म
५	विज्ञान प्रयोगशालामा सामग्री थप	५० हजार सम्मको सामग्री किन्ने	सरकारी र गैह सरकारी संघ / संस्थासँग सहयोग लिएर	२१ औं शताब्दीके वैज्ञानिक शिक्षामा सहजता ल्याउने	सरकारी र गैह सरकारी संघ / संस्थासँग सहयोग लिइ वि व्य स ले	०६६-०६७ सम्म
६	फर्निचर उर्जा राख्ने	१५० जोर डेक्स बेन्च ५० थान कुर्ची	सरकारी र गैह सरकारी संघ / संस्थासँग सहयोग लिएर	विद्यार्थी र शिक्षक संस्था अनुसार फर्निचर व्यवस्था गर्ने	सरकारी र गैह सरकारी संघ / संस्थासँग सहयोग लिइ वि व्य स ले	प्रत्येक वर्ष ३० जोर फर्निचर १० जोर कुर्ची पुरा गर्ने
७	सौर्य उर्जा राख्ने	२४० वाटको २ वटा	गा.वि.स. र दातृ संघ संस्था सग सहयोग लिएर	कम्प्युटर र विहानी कक्षमा प्रकासको व्यवस्था गर्नु	विद्यालय र दातृ संस्थाले	०६६-०६९ सम्ममा पुरा गर्ने
८	विद्युतीकरण	१०० वाट	गा.वि.स. र दातृ संघ संस्था सग सहयोग लिएर	कम्प्युटर र विहानी कक्षामा प्रकासको व्यवस्था गर्न	विद्यालय र दातृ संस्थाले	०६६-०६९ सम्ममा पुरा गर्ने

